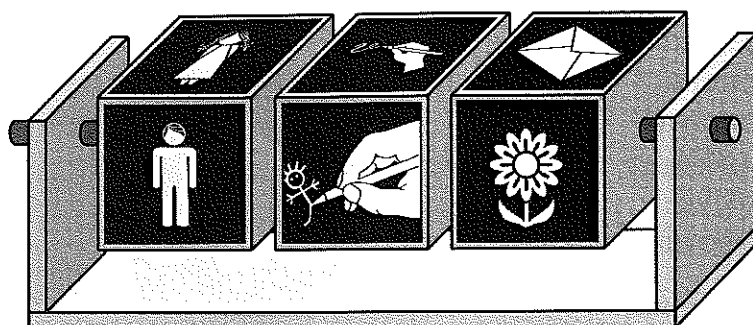

piktogramy osob, na zelenou kostku piktogramy sloves a na červenou kostku piktogramy předmětů.

- Obrázky představují slova, které je možno danými piktogramy sestavit do vět.
- Dřevěný stojánek.

- P: – Kostky navlékněte otočně na drát a upevněte do stojánku.
– Vyzvěte účastníky, aby zatočili kostkami.
– Po uklidnění kostek přečtěte větu, která se nastavila na jejich horních stranách.
– Podívejte se, jestli nastavená věta odpovídá některému obrázku.

Poznámka: Stojánek umístěte na neklouzavou podložku.

Obr. 19

25. Jednoduché věty – II.

- Ú: – Procvičování tvorby jednoduchých vět.
- M: – Jakýkoliv počet obrázků zobrazujících známé situace.
– Věty se slovy a piktogramy, vystřihnutými pro každý obrázek, např. plačící dítě, hrající si dítě, běžící muž.
- P: – Pomozte dětem vybrat správné piktogramy pro dva obrázky.
– Zamíchejte piktogramy a vyzvěte děti, aby je umístily na správná místa.
- V: – Zvyšujte počet obrázků a piktogramů.
– Prodlužujte délku věty.

Poznámka: Piktogramy pro každý obrázek mohou být uloženy v obálce na zadní straně obrázku. Dobré je použít i destičku se suchým zipem, na kterou děti přikládají správné piktogramy a nerozhází si je.

26. Chybějící piktogramy

- Ú: – Naučit se dokončit větu.
- M: – Obrázky každodenních situací.
– Věty z piktogramů a slov bez posledního slova.
– Potřebné piktogramy na štítcích.
- P: – Zaměřte pozornost na podrobnosti obrazu.
– Ukažte na nedokončenou větu.
– Přečtěte ji a zeptejte se, co v ní chybí.
- V: – Ve větách může být vynechán předmět nebo sloveso.

27. Tvorba věty

- Ú: – Procvičování tvorby vět.
M: – Kostka s číslicemi 3, 4 a 5 na svých stranách.
– Obálky obsahující vystříhané věty obsahující 3, 4 nebo 5 slov.
P: – Děti postupně házejí kostkou.
– Po hodu si každé vezme obálku s číslem určeným kostkou.
– Dítě se snaží sestavit větu z piktogramů z obálky.

28. Porovnávání vět a obrázků

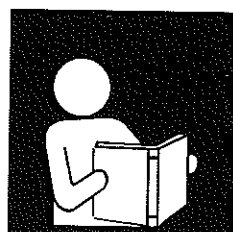
- Ú: – Procvičování čtení piktogramů a jejich pochopení.
M: – Obrázky.
– Jednoduché věty podle obrázků (každá věta na jiném pruhu papíru).
P: – Ukažte obrázek skupině.
– Ukažte jim dvě věty, jednu odpovídající obrázku a druhou s jiným významem.
– Pomozte dětem vybrat správnou větu k obrázku.
– Postupně zvyšujte počet nabízených vět a omezujte poskytovanou pomoc.
V: – Jako větu ukažte skupině otázku a nabídněte dva obrázky, z nichž si mají účastníci vybrat odpověď.

29. Věty

- Ú: – Procvičování tvorby vět.
M: – 4 obrázky.
– 4 věty se 4 slovy (v piktogramech a slovech), např. Otec jí maso a brambory.
– Rozstříhejte věty na jednotlivá slova.
P: – Rozdejte štítky a obrázky.
– Položte obrázek před děti.
– Děti postupně pokládají štítky s piktogramy, aby z nich sestavily věty.
– Pokud dítě již nemůže dodat k větě žádný piktogram, může si vzít další obrázek.
– Věty musí být sestavovány se správným slovním pořádkem.
V: – Pokročilí účastníci mohou pracovat s delšími větami.

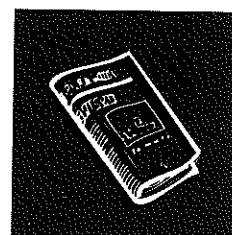
pán

číst

park

noviny

Obr. 20: Pán čte v parku noviny

30. Kalendář skupiny

Ú: – Procvičování pojmu času.

M: – Velký kalendář na celý měsíc.

– Piktogramy událostí jako narozeniny, výlety a prázdniny mohou být zakresle-
ny přímo do kalendáře.

P: – Každý den zaměřte pozornost účastníků na datum a na události, které je bez-
prostředně očekávají.

– Požádejte skupinu o pomoc při zakreslování událostí do kalendáře.

V: – Piktogramy je možno upevňovat na kalendář přichytkami, aby je bylo možno
opakovaně používat.

– Každý jednotlivec si může připravit svůj vlastní kalendář doplněný o termíny
terapie, plavání, výletů nebo speciální výuky.

Poznámka: Příprava kalendáře je užitečnou činností upevňující vztahy mezi domo-
vem a školou.

31. Vaření

Ú: – Zapojení dětí do ostatních oblastí školní výuky.

– Procvičování sledu událostí.

Na nástěnce ve cvičné kuchyni vytvoříme sled z piktogramů zachycujících jednot-
livé kroky při přípravě jídla, např. lívanců, kaše, polévky nebo sušenek (vánočního
cukroví). Piktogramy použité během činnosti je možno vystavit současně s výkresy
a tím zdůraznit posloupnost jednotlivých činností. Piktogram s činností, kterou již děti
vykonaly, je možno otočit. Jídlo bude hotové, až otočíme všechny piktogramy.

32. Umění a řemeslo

Ú: – Procvičování dobrého pochopení piktogramů prostřednictvím umění
a řemesla.

Kreslení a vybarvování

Pečlivé vybarvování je často pro děti velmi obtížné, nicméně vynalézavost učite-
le může z mazanic vytvořit obrázky, např. zahrnutím piktogramů do výkresu a jeho
vystřížení po vybarvení. Tyto výstřižky lze sestavit do velkého obrazu.

Šablony

Vystříhnete tvary piktogramů z umělé hmoty nebo tenké lepenky a tyto šablony
upevníte na papír. Papír potom obarvíte hustou barvou, např. válečkem. Po zved-
nutí šablony se objeví symbol na papíře, který je možno využít pro označování na
nástěнку nebo na obrázek.

Voskové odolné obrázky

Nakreslete piktogram svíčkou a pomozte dítěti obarvit papír řídkou barvou (hodně vody a málo barvy). Piktogram se neobarví a bude nápadně vystupovat.

Obtisková kopie

Vystříhněte tvary piktogramů z lepenky a vložte je pod tenký papír. Horní stranu papíru třete voskovou tužkou po povrchu piktogramu, který se na papíru objeví.

Bramborová razítka

Do půlky brambory je možno vyříznout jednoduché piktogramy, které lze po namočení do barvy použít k tisku. Hotovým tiskem lze vytvářet vzory a obrázky, lze ho použít k rozlišování postavy od pozadí, k nácviku prostorového umístění a k mnoha dalším činnostem.

33. Vánoční stromeček

Ú: – Procvičování piktogramů spojených s Vánocemi.

M: – Staré vánoční pohledy.
– Tvar vánočního stromečku na stěně.
– Napínáčky a nit.

P: – Vystříhněte obrázky a na jejich zadní stranu nalepte odpovídající piktogramy.
– Obrázky pověste na stromeček tak, aby byly vidět piktogramy.
– Požádejte děti, aby našly a ukazovaly určité předměty. Ukázané piktogramy otočte, aby bylo vidět obrázek.

V: – Obrázky s piktogramy mohou být pověšeny na skutečném stromečku.

8. Podněty k výuce čtení na základě používání piktogramů

Výuka čtení s využitím piktogramů může být strukturovaně rozdělena tak, aby odpovídala schopnostem jednotlivého dítěte. Při výuce, jak již bylo popsáno dříve, je možno používat různé pomůcky, jako jsou kartičky s piktogramy různých velikostí, odpovídající slova a porovnávací hry.

Výběr vhodných piktogramů pro výuku čtení závisí na věku dítěte, na jeho zkušenostech s používáním piktogramů a na schopnostech k učení. Začínáme od jednotlivých slov, která pak mohou být skládána do vět.

Při výuce piktogramů je výhodné používat zároveň i psané slovo. Psané (tištěné) slovo zásadně přidáváme tehdy, když dítě již piktogram bezchybně zná.

Postup při výuce čtení (ve většině případů se jedná o sociální čtení či o nácviky čtení globální metodou) lze rozdělit na tři postupné kroky:

1. porovnávání
2. rozeznávání
3. pojmenovávání.